

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Senzorii neîntracate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
SIBOURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf.,
R. Angewandte & Emeric Legner,
Heinrich Schalek, A. Orpelik
Nachf., Anton Orpelik.
In Budapesta la A. V. Golberger,
Ekstein Bernat, Iuliu Le
opold (VII) Erssébet-körut
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și lovo-
rală. — REGLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
ABONAMENTUL PERITRU BRAȘOV:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 102.

Brașov, Luni-Marti 12 (25) Maiu

1909.

Biserica evanghelică în Zărnești.

II.

Pe când ai noștri vânează lucruri mari, creând mereu la conducători și apărători: advocați și iarăși advocați, profesori, ingineri de căi ferate și medici, încă și pentru străinătate, pe tăcute se înființează Sasul și Jidovul la spatele oamenilor noștri și pe calea comerțului și a industriei mari și mici fac stare și averi însemnate, din sudoarea poporului nostru și se erigează în cărmuitori ai satelor noastre. Nu e vorba aici că s'a clădit o capelă, biserică ori havra, în care s'ar face serviciu divin în altă limbă în mijlocul poporului nostru. E cu totul altceva de ce se tractează. Este și rămâne un fapt dureros, că afacerile cele mai bănoase, prin puținul interes ce purtăm poporului și pe calea greșită pe care a pornit tinerimea noastră, au ajuns și ajung în continuu în mâna străinilor și noi încă îi ajutam să ajungă la roluri dominante și decisive în satele noastre cele mai principale.

În special în cazul dela Zărnești. Cele două fabrici, una întemeiată încă din anii cincizeci ai veacului trecut de Români în stil mare mai mult ca să reprezinte decât să producă, ajunse în mâinile unor Sași, progresează și străinii se înmulțesc în jurul ei în dauna alor noștri și proprietarii câștigă influință și avere. Una a făcut să sporească considerabil numărul Sașilor, să ajungă la cifra însemnată de peste 300 ocupând toate posturile diriguitoare la cealaltă fabrică ungurească se sporește numărul Ungurilor la peste 420 suflete pentru cari s'a făcut școală de stat ungurească, „kișdedov“ (azil de copii) și altele. O altă fabrică mare săsească din apropiere a umplut satele românești de pe Țara Oltului cu coloniști sași, în posturi destul de remuneratoare, ca și când nu s'ar găsi nici un Român mai spălățel în comună, care să mănânce și el o pâne

mai ticnită în satul său, și deci toți au devenit tributarii noui ai streinului pe calea vinarsului ce-l fabrică.

Trei bănci românești: „Parsimonia“, „Creditul“, și „Râșnoveana“ pe un miliar pătrat își dispută clientela, și contabilii, formați ori absolvenți de școli superioare de comerț, își caută plasări și se angajază pe la Galați, Brăila ori pe la institutele de bani din nordul Transilvaniei, dar acele trei bănci nu au înființat ori sprijinit nici o singură întreprindere comercială ori industrială românească. Pentru cei locali exemplul de pe valea Prahovei, pe care îl cunosc și răsbat cu toții aproape mai des decât drumul bisericii lor — nu există — iar fabricile din localitate prelucrează lemnul din pădurile Brașovului cu lucrători streini, pe când lemnul lor rămâne pe loc în pădure, de se putrezește fără de nici un folos; poporul băștinaș emigrează în România și America cu sutele și miile.

Zărneștenii au pierdut frahurile și chiriile, dar o puternică gâră, care nici vara nici iarna nu seacă ori îngheață, trece pe la poarta a jumătate din locuitorii satului, apa ei oferindu-le aproape gratis sute și sute de cai putere ca forță motrice și aptă pentru iluminat, încălzit, și de întrebuințat la tot felul de lucrări și întreprinderi industriale și economice, la tot felul de ocupațiuni productive mari și mici, dar nimeni nu-și bate capul cu utilizarea ei, ci o lasă să se scurgă liberă și neimpedată de nime, ear ei mai bine iau drumul pribegiei. Lemnele rămân, cum ziseiu, de se putrezesc în pădure, munții sunt plini de peatră de construcție și mineraluri utile, cari odată erau puse în exploatare, dar azi când au trenul la ușă, au o clasă număroasă de inteligență și 3—4 bănci cu mari capitaluri și depuneri, cu fonduri de rezervă și alt fond special de rezervă și alt fond de binefacere, ce le stau la dispoziție, pentru dumnealor, zic,

șa ceva nu există ca să-și zică că s'ar putea îndruma țărănul român pe altă cale și la un traiu mai bun la sine acasă și încă anul întreg, fără întrerupere.

Să trecem câțiva kilometri mai departe în șesul Țării Oltului, unde 4 bănci românești își dispută clientela pe 3—4 mile pătrate, și unde putrezesc lemnele comunelor în pădure, căci nu este cine să le taie, dar vr'o 3—4000 de Olteni viguroși din acele sate sunt duși în America. Acum alte 3—4 bănci nouă sunt pe cale de a se înființa și nu își vor găsi capitalurile lor plasament decât în ipotecarea sferturilor de moșioare și case — căci un cuptor sistematic de ars varul ar costa totuși uuu capital „enorm“ de 2—300 cor., o carieră de peatră de construcție pentru a o deschide recere altă sumă „fabuloasă“ de 4—500 coroane — la care poporul ar găsi ocupațiune și câștig bun la sine acasă, unii în permanență la scos peatră, alții la cărat, alții la tăiat lemne din pădure și făcut stânceni, alții la căratul lemnului la cuptoarele de var, de cărămidă și la țiglarii, unde singur ciolpanii vechi și butucănoși se pot utiliza cu preț — alții la ars varul, țigla, cărămidă. Ei dar de unde să iai pe supraveghetori, contabilii și dirigenții afacerilor? Vro 30 de advocați sunt în deplină activitate și cam tot atâți candidați de advocat — notarii încep și ei să fie marfă de import. Creditul de acordat pentru capitalul de exploatare a unei atare întreprinderi pentru scos peatră de var până se arde și vinde varul, ori peatră de construcție, până se scoate și se poate vinde, ori până se taie și scot lemnele vechi brăcuite din pădure, este prea riscată și oneroasă pentru băncile noastre naționale din localitate.

Trecem alți 18—20 klm. mai departe în centrul comitatului. Morile vechi românești din marginea orașului, cu morarul ajuns între frunțași

și conducători, îndată ce au încăput pe mâna unui străin, au putut fi transformate în moară artistică împreună cu ferestruu sistematic, cu fabrică de parchete și de mobile, cu lumină electrică etc. Străinul n'a umblat după reprezentații, ci a desvoltat moara și diferitele sale ateliere și a deschis vre-o 3—4 magazine de făină, în oraș și satele frunțase cu un trafic mai însemnat. Roman al nostru, dacă ar trăi ar avea satisfacțiunea de a-și vedea fiicele prezidente, pe gineri deputați și membrii în atâtea și atâtea comisii, delegațiuni, societăți culturale, economice, bănci etc. etc.

Iată ideile ce mi le-a sugerat cazul înființării bisericii evanghelice luterane din Zărnești — căci evanghelice sunt toate cele creștine.

Ion de pe Văcarea.

Moștenitorul tronului și Maghiarii. Ziarul „A Nap“ aduce în numărul său de ieri știrea, că cunoscutul sportsman maghiar Nicolau de Szemere a avut zilele trecute în clubul Jokei din Viena o convorbire mai lungă cu fostul prim-ministru austriac conte Thun și cu contele Deym, cari i-au împărtășit o enunțatiune a moștenitorului tronului, cu observarea, că sunt împuterniciți să comunice mai departe cele auzite. Arhiducele Francisc Ferdinand ar fi spus, că în Ungaria trebuie realizată reforma votului universal, însă numai în măsura, cum o prelinde majoritatea actuală a dietei. Naționalitățile nu e permis să fie folosite ca tromf în contra Maghiarilor. Evenimentele din Austria și frecările între naționalitățile austriace par fi convins pe moștenitorul tronului, că în Ungaria se poate guverna numai cu Maghiarii, deși mai înainte a stat pe un alt punct de vedere. — Pasărea mălăiu visează, dar nici visurile ei nu se realizează în totdeauna.

Relativ la afacerea clubului politic român din Arad cetim în „Tribuna“ următoarele: „Este în amintirea tuturora că acum un an deputații noștri din Arad au înființat un club politic. Poliția aradană sub pretextul că clubul s'a format fără permisiunea guvernului, a disolvat clubul

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

„Pentru copii...“

De prof. Dr. Valeriu Seni.

(Urmare și fine.)

De două ori autorul a avut ocazie să stea puțin de vorbă și cu fetițele premiate și să le dea tot cam aceleași sfaturi. Afară de acestea se mai nuzuează să risipească și indoielile, ce le-ar avea ele și și întreagă societatea, cu privire la rostul studiilor din școală în viața de mai târziu a femeilor, aducându-le aminte, că fiecare femeie e prima și ultima învățătoare a casei sale și că tot ea va trebui să facă din familie căminul și nu mormântul ideilor mari. Le îndeamnă ca între orice împrejurări ale vieții să nu își uite de misiunea, care o au. Ele vor trebui adevărat să își asigure prin bunătatea lor stăpânirea peste sentimentele bărbaților și să le nobilizeze întrefinând în inima acestora focul sacru al idealismului. Altă chemare a lor e să susțină credința în „poezia vieții“ și să nu lase să străbată în masele mari ale poporului convingerea, că viața e lipsită de farmece și să nu se generalizeze nepăsarea sau chiar disprețul pentru lume. Vremurile noastre deschid și femeilor cămpuri nouă de muncă cinstită, din cari

până acum prejudețiile societății o eschisără. Această recunoaștere a drepturilor proprii le îndreptățește să aibă încredere și mai mare în puterea sexului lor.

La fiecare ocazie revocă în memorie atât băeților cât și fetițelor, că bunăstarea materială, talentul, sau cultura intelectuală lipsite de bunătatea inimii își pierd valoarea lor internă, cea adevărată. O inimă nobilă va fi un izvor nesecat de sentimente de recunoștință față de familie și școală deopotrivă. Ca un refren repetă celor premiați, că numai prin modestie se pot arăta vrednici de distincția, care li s'a făcut și orice orgoliu ar spulbera speranțele de bine, cari se leagă de munca lor viitoare; iar cei nepremiați să-și afle mângăierea în conștiința datoriei împlinite, care va fi totdeauna cea mai înaltă recompensă. Întru sprijinirea staturilor date învoacă ca argument regretul simțit de fiecare în întreagă viața de mai târziu pentru greșelele copilăriei proprii, pe cari le-a comis neluând în seamă vorbe cu același rost, ca cele ce li se spun lor acum. Urmând însă îndemnul acestora, viața le va fi scutită de multe remușcări.

Toate povețele acestea ne tradează gândurile unui om de bine, a cărui supremă dorință e, ca cel puțin generațiunile viitoare să aibă parte și de norocul, care le-a lipsit celor de astăzi. Dorul acesta este efluxul dragostei sale nemărgi-

nite față de copii, cum ni-o destăinuiește singur în prefața pusă înaintea cuvântărilor. Geneza sentimentului acestuia ni-o descoper confesiunile, cari se fac acolo, și cari sunt vrednice de toată atențiunea, căci din fiecare cuvânt răsar sinceritatea scriitorului și sunt cu atât mai prețioase, cu cât permit o privire în inima unui poet, care s'a inspirat de timpurile frumoase ale vieții de școlar și a știut să le descrie, ca nimenea altul.

De când am dus pentru întâia oară pe primul meu copil la una din școlile comunale din Turin și însoțindu-l apoi și ducându-mă să-l iau aproape în fiecare zi, începui să observ și să-i iubesc tovarășii «Povestea, pe cum vedem, e vechie de tot și de oarece se repetă de nenumărate ori, deja începutul ei a ajuns să fie banal de tot. Pentru dânsul însă a fost o ocazie binevenită și un indemn de a se interesa de școală și cetățenii ei și interesul acesta în curând se prefăc într'o adevărată afecțiune pentru dânsii. Întră împreună cu băiatul său în clasă, azistă la prelegeri, privind cu luare aminte la mulțimea de fețe, pe cari se restrânge un surâs nehotărât, gata în tot momentul să izbucnească în ilaritate fără sfârșit; urmărește cu atențiune sbuciumul cauzat de sfârșirile minții, de-a afla o idee nouă și ia însuși parte la bucuria de a-o fi găsit.

Când îi cercetează din nou pe micii

săi prietini, se interesează de daraverile lor și e fericit când vede, că unul dintre cei din urmă ai clasei muncește cu toată sârguința, că s'au împăcat doi, cari erau certați, sau că s'a însănoșat unul care era greu bolnav. Altădată îi așteptă la ieșirea din școală, se amestecă în grupele gălăgioase, cari se îndreaptă spre casă, le dă ocazie să-i povestească micile evenimente ale zilei, îi place dacă îi arată caetele sau desemele și se uită la ele cu un interes deosebit. Pe unii dintre dânsii îi cheamă chiar acasă la sine și stă de vorbă cu ei oare întregi, le îndestulește curiozitatea întrebărilor fără număr, știricește însuși multe de toate din lumea gândurilor lor și admiră încântat schinteile unei inteligențe timpurii. Când nu poate să-i aibă lângă sine și totuși dorește o recreație în decursul muncii de toate zilele, frunzărește caetele lor de compoziții. Pe fiecare pagină a acestora găsește perioade, cari nu voesc să se sfârșesc, șiruri de idei întrerupte prin altele, omisiuni și repetări caprițioase de cuvinte, toate redade cu o caligrafie șovăitoare. Lectura aceasta îi procură o distracție, care întremează din nou forțele sufletului și le face capabile de muncă nouă. Toate momentele acestei plăcute le mai trăește încă odată ca reminiscenții, când întâlnește de nou pe prietini săi de altă dată: pe unii urmând învățătura la școlile superioare,

i a intentat proces în contra d-ilor de-
uatați Nicolae Oncu, St. C. Pop, Vasile
●Oldăș, Ioan Suciu și în contra d-lui ad-
vocat Mihail Velicium. Judecătorul Fr. Be-
recz a osândit pe d-nii St. C. Pop, I. Su-
ciu și M. Velicium la câte 150 cor. amendă
în bani. În contra acestei sentințe s'a dat
protest la conziliul comunal al orașului
Arad, dar de aici protestul a fost respins.
Făcându-se apel, această sentință a ajuns
la ministerul de interne. Ministrul de in-
terne a confirmat hotărârea judecătorească
din Arad și astfel deputații noștri sunt
pedepsiți pentru formarea clubului.

La alegerea de episcop în Caransebeș.
Desmințirea »Tel. Rom.« »Telegraful Ro-
mân« din Sibiu dela 7 (20) Maiu, desmin-
te categoric faima răspândită până și prin
unele ziare din București, că Părintele Me-
tropolit Ioan Mețianu s'ar fi înțeles cu
guvernul să pună administrator la Caran-
sebeș și să nu mai facă alegere de epis-
cop. Era învederat pentru ori ce om, cu-
noscător al împrejurărilor, că faima acea-
sta nu putea fi decât o proastă și răută-
ciosă scornitură. »Tel. Rom.« dovedește, că
atât după încetarea din viață a fericitului
episcop Popea, cât și după încunoștiința-
rea, ce a primit-o dela guvern, că noua
alegere de episcop dela Caransebeș, n'a
fost aprobată, Metropolitul a procedat cu
cea mai mare grabă conform statutului
organic, cerând în cazul întâiu dela Con-
zistoriul din Caransebeș să pună imediat
terminul pentru alegerea de episcop, ceea
ce s'a și întâmplat, iar în cazul al doilea
provocând pe același Conzistoriu să pună
termin pentru o nouă alegere. La această
provocare Conzistoriul din Caransebeș a
răspuns în 6 (19) Maiu, că termenul noiei
alegeri l'a pus pe ziua de 29 Iunie st. v.
»Tel. Rom.« bănuște, că scorniturile vin
din partea celor interesați, cari băgând
tot mai mari îngrijiri în cei din Caran-
sebeș, vreau ca în confuzia, ce cred că o
fac, să pescuiescă ei în tulburare.

Azi, Luni 11 (24) Maiu primim dela
Sibiu următoarea știre telefonică :

»Telegr. Rom.« publică în numărul
său de azi o *repeșită desmințire*, constata-
nd, că faima de mai sus a fost răspân-
dită pe cale particulară, fără conștiință în
dieceza Caransebeșului și că scornitura a
aflat crezământ la unii dintre fruntașii
de acolo.

»Telegr. Rom.« dă din nou cea mai
categorică desmințire acelei invențiuni
stupide :

»Trebue, zice, să protestăm chiar și
numai în contra presupunerii, că I. P. S.
Sa Metropolitul ar putea fi în stare și nu-
mai să se gândească la o astfel de călcare
de lege și demolare a zidurilor îngrădui-
toare ale bisericii noastre. Știrea, care a
pus în neliniște și agitație spiritele în die-
ceza Caransebeșului, e deci numai apucă-
tură mârșavă și infernală, pusă la cale de
oameni fără suflet. Rugăm pe cei alarmați
fără motiv, să fie liniștiți și asigurați, că
alegere de episcop la Caransebeș se va
face amăsural dispozițiilor legii funda-
mentale a bisericii noastre, în ziua fixată
spre acest scop din partea consistorului
dela Caransebeș, fără nici o influințare,
în cea mai perfectă libertate, garantată
bisericii noastre prin lege. Iar dacă ar fi
să se îndrepte din careva parte vre-un

iar pe alții trecuți deja peste pragul vieții
practice.

Cartea se recomandă dindeajuns prin
cuprinsul ei, păcat numai că limba în care
s'a făcut traducerea, are o mulțime de
expresii puțin înțelese de cetitorii cei mici:
ea va fi însă cu folos pusă în mâinile tine-
rimei mai mature, iar pentru învățăto-
rimea noastră am dori să devină obiectul
unui studiu serios, ca de-o parte să cu-
noască ce cuprinde în sine inima unui
adevărat educator, iar de alta să urmeze
indemnului dat prin exemplul său și să se
intereseze mai cu dinadinsul de lumea
sufletească a poporului celui mic, a cărui
soarte e incredințată ei. Prin studiul cel
vor face, vor deveni mai bogăți în senti-
mente nobile. Vederea atator copii buni,
dar neîndreptățiți de soartă și pași să
trăiască între nește împrejurări familiari
sau materiale nenorocite, nu va lăsa să se
piardă nici din inimile altora sentimentul
altruismului, nici să se stângă flacăra sfân-
tă a idealismului, care ne dă tăria să
luptăm contra tuturor prejudiciilor pentru
isbânda unor idei salutare. Iar gândul că
sub paza ochilor noștri se ridică genera-
țiuni întregi de copii muncitori și gene-
nerosi, ne va întări spiritul optimist ne-
cesar fiecărui educator și ne va susținea
și în timpuri critice credința, că vinta e-
ducațiunii: *îmbunătățirea omenimei*, se
poate ajunge.

atac în contra autonomiei bisericii noas-
tre, I. P. S. Sa nu permite nimănui să se
pună la locul întâi spre a oapăra, pentru-
că locul acesta compete I. P. S. Sale, și I.
P. S. Sa își va ști face datoria așa cum
și-a făcut-o totdeauna și în trecut, când
a fost vorba de apărarea bisericii și a
așezămintelor ei.

Vizita arhiducelui Francisc Ferdinand
la Sinaia. »Neue Freie Presse« află urmă-
toarele din București, asupra vizitei, pe
care o va face suveranilor români arhidu-
cele Francisc Ferdinand: »Prințul de
Schoenburg, ministru austro-ungar, a fost
primit în audiență de regele Carol, la Si-
naia. În această audiență s'au stabilit ulti-
mele dispoziții privitoare la primirea arhi-
ducelui. În cercurile guvernamentale ro-
mâne, vizita aceasta, care urmează curând
după vizita prințului moștenitor al Ger-
maniei — este salutată cu multumire.
Aceste vizite pun în evidență rolul impor-
tant, pe care urmează a-l avea România
în evenimentele din Balcani, precum și în-
crederea pe care cele două împărății o au
în politica externă a României.

Convenția română-austriacă. Din Viena
se anunță, că guvernul român a înștiințat
pe ministrul de externe din Viena cum că
convenția comercială încheiată cu Austro-
Ungaria nu va fi supusă parlamentului de
cât în luna Septemvrie. Convenția aceasta
nu va fi depusă nici în parlamentele din
Viena și Budapesta decât în seziunea de
toamnă.

La biroul Camerei de comerț din
Viena s'a discutat Sâmbătă cestiia conven-
ției cu România. S'a redactat apoi o re-
zoluție prin care se exprimă satisfacție că s'a
încheiat această convenție cu aliata și amica
României. Totodată a hotărâtsă se înainteze
parlamentului această rezoluție cerându-se
votarea cât mai curând a convenției.

Construcțiile navale ale Angliei. Amiralul
englez Beresford, în discursul ce a
pronunțat Sâmbătă la un banchet, a zis
între altele: Colonile ar trebui să con-
struiască flote proprii, cari împreună cu
marina engleză ar forma o marină a im-
periului, făcând cu neputință un războiu
cu Anglia. Amiralul Beresford socotește
că este necesar a se pune anul acesta pe
șantier opt vase »Dreadnought«; însă
aceasta încă nu este suficient pentru a
compensa timpul pierdut cu construcțiile
navale din ultimii patru ani.

Reorganizarea armatei turcești. Ca-
mera turcească a votat proiectul pentru
angajarea ofițerilor engleji însărcinați cu
reorganizarea marinei turce.

Criza ungară.

Navem de înregistrat nici un fapt
nou în stadiul crizei guvernului. Consfă-
turile între miniștri continuă. Sâmbătă
ministrul Wekerle a avut o lungă consfă-
tură cu ministrul Kossnth.

Ceea-ce se discută mai mult prin
ziare și cluburi este: dacă Maj. Sa va
mai veni în curând la Budapesta sau va
continua la Viena cu audiențele informa-

Lectura cărții din cestiune se recom-
andă cu înzistință mai ales în timpul de
față, când în atmosfera școalei noastre se
îngrămădesc norii întunecoși, cari amenin-
ță cu furtună și distrugere. Când perico-
lele, care se ivesc la tot pasul, vor sili pe
vreun lucrător în agrul culturii noastre
naționale să se îndoiască de soarta mun-
ciului italian vor fi niște picuri de balsam
vindecător pentru inima lui rănită și vor
vărsa în clipele acestea de șovăire nă-
dejdi nouă în sufletul lui, deschizând ori-
zontul spre un nou ideal de muncă, cu-
prins în deviza: »totul pentru fericirea
generațiilor viitoare« și lămurit prin un
pasagiu clasic din o cuvântare a sa, care
e potrivit să devină un adevărat »credo«
pentru toți aceia, cărora le zace la inimă
binele societății omenestii viitoare:

»Imi iubesc semenii; port în inimă
durerile lor; cred în îmbunătățirea sufle-
tului omenesc și în procesul victorios al
civilizației, care va stărpi din lume mize-
ria și crima și va ridica mulțimea la o
nouă demnitate; mă încred în puterea
nemuritoare a binelui și adevărului, care
va stabili printre oameni justiția și pacea;
voi închina acestui ideal toate puterile
mîinii și inimei mele, voi trece credința
mea în sufletul copiilor mei și voi muri
în această credință.

De presnt — spun ziarile maghiare
— Maj. Sa este ocupat cu serbările ani-
versării luptei dela Aspern și cu audien-
țele ce le va acorda în cursul acestei săp-
tămâni mai multor personajii din Austria,
încât nu mai poate fi vorba de plecarea
Maj. Sale la Budapesta decât după sărbă-
terile Rosaliilor.

După unii Maj. Sa ar fi renunțat la
planul său de a veni la Budapesta și va
merge la Ischl, unde va continua cu au-
diențele.

Plecarea ministrului Wekerle la Viena
s'a amânat pe astăzi Luni. Unele ziare
afirmă că și Iullu Iusth va pleca la Viena.
Ambii vor comunica Maj. Sale rezultatul
consfăturilor urmate până acum. Dela re-
sultatul acestor audiențe — spun foile —
va depinde, dacă Maj. Sa se va mai duce
la Budapesta, ca să consulte și pe alți
oameni politici.

Asupra modului, în care urma să se
resolve criza, nu există un singur om po-
litic, care să poată da o idee clară și
precisă. Ziarul »Magyar Hirlap«, organul
ministrului de interne Andrassy, aduce o
știre senzațională referitoare la propu-
nerea făcută de fostul ministru de finanțe
Lukacs pentru rezolvarea crizei. Știrea e
următoarea:

»Majoritatea parlamentară a partidului
independent se angajează de a sprijini gu-
vernul ce s'ar forma din sânul său avân-
du-se Lukacs Laszlo ca prim-ministru, să
realizeze reforma votului universal egal
și secret. În privința susținerii băncii co-
mune deocamdată noua majoritate nu ar
lua nici o pozițiune. Privilegiul băncii co-
mune l'ar prelungi pe 2 ani. În chestiunile
militare Lukacs promite concesiuni na-
ționale.

După »M. H.« partidul independent
nu a primit propunerea lui Lukacs pe mo-
tivul, că nu se poate înghesba o astfel de
majoritate.

Ziarul »Volksblatt« din Viena, ocu-
pându-se cu cestiunile ungare, spune, că
situația crizei din Ungaria, nu va urma
așa curând. Amintitul ziar crede, că Maj.
Sa va primi în audiență și pe reprezen-
tanții naționalităților, pentru a le asculta
părerile. Știrea aceasta se esplică deocam-
dată prin faptul că foaia ce o aduce, este
organul lui Lueger. Nu mai trebue să
spunem că de sigur nu ne-ar părea nici-
decum rău dacă ar fi constrânse mâne-
poimâne și celelalte foi să o aducă!

Procese nouă și condamnări.

Este nesfârșit șirul proceselor inten-
tate ziarelor române naționale. Condam-
nările se țin lanț, iar forurile superioare
judecătorești, în loc să amelioreze situația
gravă, creată ziarelor noastre, prin con-
damnări la închisoare și amende, schimbă
hotărârile favorabile ale senatelor de pu-
nere sub acuza și înăspresc sentințele
curților cu jurați, cum s'a întâmplat acea-
sta în recente procese ale ziarului
nostru.

Vinerea trecută s'a desbătut în fața
curții cu jurați din Timișoara al cincilea
proces de presă al ziarului »Drapelul« pen-
tru articolul »Socialiștii noștri« publicat
în numărul 106 al aceluia ziar. Procesul s'a
terminat cu condamnarea redactorului res-
ponsabil, d-l Nicolae Jugănaru la patru
luni închisoare de stat și 400 cor. amendă
în bani.

Acuzatul, care a fost adus la petrac-
tare din închisoarea Seghedinului, unde
își împlineste osânda de trei luni pentru
un alt articol apărut în »Drapelul«, a de-
clarat și dovedit că toate pasagele încri-
minate au fost reproduce din ziarul ma-
ghiare »B. Hirlap« și »Az Ujsag«. Procu-
rorul, pentru a-și susținea acuza și pentru
a dovedi »ațățarea la ură« s'a ocupat cu
revoluția lui Horia și cu măcelurile din
Munții-apuseni, pentru a influența pe ju-
rați. Apărătorul, tânărul și inimosul advo-
cat Dr. Caius Bredecanu a analizat arti-
colul încriminat și a arătat, că nimic din
cele spuse de procuror nu se găsește în
articol. Toate au fost însă în zadar, căci
jurații au adus verdictul de: vinovat, iar
tribunalul a croit d-lui Jugănaru pedeapsa
de mai sus. În contra sentinței s'a anunțat
recurs de nulitate.

Ziarul săptămânal »Gazeta de Du-
minecă« din Șimleu are un nou proces de
presă pentru un articol, în care arată mo-
dul, cum a fost împușcat un țaran român
din Tresnea de câtră gendarmi.

Martii în 1 Iunie st. n. va intra în in-
chisoarea din Vaț d-nu Anuți Vlad, so-

ția deputatului Dr. A. Vlad. Zilele aceste
d-na Vlad a primit din închisoarea dela
Vaț dela mai mulți condamnați politici
slovaci și socialiști o cartă ilustrată cu
următoarele cuvinte: »Vă salutăm și Vă
așteptăm cu dor.

Starea fondurilor din Blaj.

În zilele aceste s'a împărțit clerului
din Archidieceza Blajului cercularul me-
tropolitan, prin care se face cunoscută sta-
rea fondurilor aflătoare sub administrarea
capitlului metropolitan resp. a cassei cen-
trale archidiecezane cu finea anului 1906.

Fiindcă aceste fonduri frumoase inte-
resează pe orice Român cu inimă, imi iau
îndrăsneala de a remarca cele mai însem-
nate dintre ele.

Fonduri peste un milion sunt 3, a-
nume:

1. Fondul clerului	1.494.365.67
2. Fondul Șulțiu	1.026.547.90
3. Fondul Metropoliei	1.022.755.05.

Fonduri ce trec peste 100 de mii sunt
6 anume:

1. Fondul viduo-orfanal	415.809.04.
2. » basilitan	282.665.96
3. » seminarial	197.069.78
4. » preoților deficienți	119.955.68
5. » George Vișa	134.119.50
6. » Bidian	112.061.59.

Fonduri sub 100 de mii sunt 40, a-
nume:

1. Fond. scolastic	81.248.98
2. » Catedrala	81.101.32
3. » Dănuț	67.825.83
4. » Visa I.	81.786.49
5. » Laday	65.764.45
6. » Cipariu	60.614.68
7. » Asigurare	57.639.24
8. » Păpălvi	56.666.52
9. » Crișan-Brier	46.182.28
10. » bar. Urs	48.376.48
11. » Convict	38.082.16
12. » Instrucție	36.064.38
13. » Tipografie	32.090.02
14. » Ioanette	31.077.31
15. » Pens. norm.	29.827.30
16. » Premii	28.454.70
17. » Vancea	26.526.37
18. » Baldi	25.228.18
19. » Filip	21.850.45
20. » Internatului de fete	20.595.58
21. » Masa studenților	22.918.31
22. » B. Rațiu	19.313.58
23. » Dum. Muntean	17.200.—
24. » Alutan	26.722.82
25. » Chirilă	14.305.10
26. » Asilului	18.027.18
27. » Spitalului	14.518.03
28. » Intercolar	14.910.84
29. » Vitez Ripean	13.208.57
30. » G. Pop famil.	13.712.34
31. » Tamaș	11.870.49
32. » Penz. of. adm.	11.080.51
33. » Liviu	11.470.12
34. » G. B. V.	11.512.21
35. » Capitlu	18.124.94
36. » Negruțiu	10.614.75
37. » Micu	10.240.09
38. » Ioan N. Rusu	35.556.57
39. » Simu	46.586.56.

Aceste juvaere scumpe formează pen-
tru orice Român niște monumente pre-
țioase — cari ne implu inima de gratitu-
dine și de dorul de a cunoaște pe cei cari
le-au instituit pentru neamul lor. Pe lângă
acești lucefări strălucitori se ridică niște
steluțe, tot așa de bune la suflet, dar cu
mai puțină dare de mână, pe cari noi do-
rim a le cunoaște. Ei nu au lăsat nici su-
te de mii, nici zeci, ci niște miiuțe modeste,
cari poate au format tot avutul lor. Toc-
mai de aceia inima noastră e plină de re-
cunoștință și față de ei.

Pentru aceea ar fi de dorit, ca să se
iee măsuri pentru a se compune biografia
fiecărui fondator, ca să dăm ocazie tineri-
mei, care crește sub ocrotirea lor, de a-și
arăta simțămintele de recunoștință.

De altă parte nu ar fi rău dacă s'ar
organisa nu numai în centru ci și pe sate
serbări de 100, 50, 25 ani de când au ră-
posat donatorii, ca astfel să dăm ocazie
și țaranului să știe, cine sunt aceia, cari
au sacrificat avutul lor pe sama legii și a
neamului.

Și dacă asta nu se poate dela care-
va fond, se poate rumpe un premiu pen-
tru opul ce ar conține biografia tuturor
fundatorilor dela Blaj.

STIRILE ZILEI.

- 11 Maiu v.

Academia Română a ținut Vineri o ședință publică sub președinția d-lui Anghel Saligny. D. *Negruți* a donat un manuscris al lui C. Negruti, conținând câteva încercări literare de pe la 1821, când marele scriitor nu avea decât 13 ani. Aceste încercări sunt scrise în Basarabia, la moșia părintească, unde Costache Negruti fugise cu tatăl său, din pricina mișcării Eteriei. D. *Șutu* a făcut o comunicare asupra originii măsurilor ponderătoare, arătând că măsura primitivă unitară pare să fi fost bobul de grâu și măsurile derivate s'au creat tot prin multiplicarea boabelor de grâu. D. dr. *Marinescu* a vorbit despre Negru-Vodă și epoca lui, emițând o nouă teorie asupra descălcăirii lui, care ar fi fost în 1215, iar nu la 1241 nici la 1290.

Directorii Șulțan. — Marți în 18 și Miercuri în 19 Maiu și-a ținut ședințele directoriul, care conform hotărârilor luate de metropolitul Șulțiu conduce și controlează afacerile fundațiunii Șulțene. Marți a ținut ședințe comisiunea pregătitoare, iar Miercuri s'a ținut ședința plenară a directoriului. Din cler a luat parte I. Preasfințitul *Metropolit* ca președintele directoriului, membrii *Venerabilului Capitlu* și M. On. *Iacob Popa*, notarul directoriului. Dintre mireni au venit la ședințe următorii P. T. Domni: *George Pop*, director finanțiar și *consilier ministerial în Zombor*, *Ioan Nestor de Desmir*, jude de tablă în penziune în Cluj, *Iuliu Bardossy* inspector r. de școale penzionat în Sibiu, *Petru Pop* jude de tribunal penzionat în Brașov, *Alexandru Pop*, medic archidiecezan, *Dr. Iuliu M. niu*, deputat dietal. S'au revăzut rațiunile fundațiunii și s'au aflat în ordine, s'a aprobat preliminarul de spese pe anul 1909. Notăm, că averea curată a fundațiunii la sfârșitul anului 1908 e de cor. 1.030.120,37, în anul 1908 a crescut cu cor. 30.378,80 dovadă despre administrarea bună a fundațiunii, ce s'a constatat cu multă bucurie în directoriu. »Unirea.

»Asociațiunea» pentru Eminescu. Sub auspiciile »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român» se va aranja, din prilejul împlinirii de 20 ani dela moartea poetului, o serbare comemorativă în sala festivă a Muzeului din Sibiu. Venitul serbării se va da pentru fondul monumentalului, ce se va ridica lui Eminescu în București.

Înmormântarea lui Nicolae Popescu. a mult regretatului profesor din Blaj s'a oficiat Miercuri d. a. pontificând directorul gimnazial, cu asistența altor preoți-profesori dela institutele de învățământ. A fost întovărășit până la mormânt de sutele de elevi gimnaziali, pedagogi și clerici, și de întreaga inteligență din Blaj. Cuvântul funebru l'a rostit profesorul Dr. Ambrosiu *Cheșianu*, a vorbit în numele corpului profesoral *Gavril Precup*.

Maialul școlilor noastre. Favorizați de un timp admirabil elevii școlilor centrale române din Brașov au plecat azi dimineață sub conducerea învățătorilor și profesorilor în pădurea Stejerișului. La orele 6 dimineața muzica militară a traversat străzile principale ale Scheiului, anunțând tinerea maialului. Dela orele 7-8 muzica a cântat apoi în fața gimnaziului arii, doine și jocuri românești. La orele 8 elevii corului gimnazial au executat pe terasa edificiului gimnaziului sub conducerea d-lui prof. *George Dima* corurile »Pe-al nostru steag» și »*Gaudemus*». S'a format apoi un lung cortegiu, compus din elevii și elevele școlilor primare, a școlii comerciale sup. și a gimnaziului, care între sunetele muzicii militare și între cântece a luat drumul spre Stejeriș. Un public numeros a asistat la plecarea elevilor, de pe fețele cărora strălucea bucuria în așteptarea petrecerii din Stejeriș. Timpul frumos s'a menținut în decursul întregii zile.

Adunarea generală a »Crucei Roșii» Primitiv spre publicare următoarea invitare: »Conform ordinului verbal al Ilustrității Sale d. lui conte *Sigmund Mikes*, comite suprem al comitatului Brașov și președinte al »Reuniunii Crucei Roșii» din Brașov,

am onoarea a invita cu respect pe onor. membrii ai reuniunii la adunarea generală ordinară, ce se va ținea în 25 Maiu 1909 st. n. la 4 oare după prânz în sala cea mare de ședințe a comitatului. Brașov în 12 Maiu 1909. *Muntean* m. p. v. not. comit. secretar.

Dela societatea »Carpații» din București ni-s'a adresat din incidentul zilei de 3/16 Maiu următoarea telegramă:

»Societatea »Carpații» serbând la mănăstirea »Curtea de Argeș» memorabila zi de 3 Maiu 1848, când s'au proclamat drepturile Românilor din Ardeal și Ungaria, a făcut un parastas pentru odihna sufletelor eroice închinată neamului pe câmpul Libertății dela Blaj și, din preajma măreței biserici a lui Neagoe Basarab, trimite luptătorilor bravi de astăzi urările deplinei isbânde.

Știri personale. »Neue Freie Presse» anunță, că episcopul de Oradea mare Dr. *Demetriu Radu* a sosit alaltăieri în Viena și a descins la hotelul »Metropol».

Pentru masa studenților români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuții:

D-na *Balașa St. Blebea* din Brașov cotizația anuală 20 cor.

Primească generoasa donatoare sincerile noastre mulțămite. — *Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.*

Comisar ministerial pentru examenele de calificare în învățătorescă la pedagogiile românești din Sibiu, Arad, Blaj și Caransebeș a fost numit din partea ministrului de culte și instrucție Dr. *Iosif Siegescu* actualul deputat al Oraviței.

Camera comercială din Brașov va ținea în 26 Mai n. a. c. o ședință plenară. La ordinea zilei sunt între altele: Propunerea pentru acordarea unui stipendiu sistematizat de ministerul de comerț pe seama meseriașilor din circumscripția Camerei în suma de 600 coroane, și publicarea concursului pentru două stipendii industriale și unul comercial din partea Camerei în suma de câte 600 coroane.

Agitație contra toaletelor franceze. Sunt acum vr'o trei săptămâni, de când soția președintelui consiliului de miniștri din Anglia, *Asquith*, a invitat pe amicele ei de a vedea la dansa acasă câte-va toalete ale croitorului parisian *Poiret*, cu care prilej însuși *Poiret* făcea pe cicerone. Ziarul »*Daily Express*» s'a folosit de acest prilej pentru a agita contra toaletelor franceze și a reușit ca croitorii englezi și chiar camera de comerț să protesteze, că în casa primului ministru al Angliei se face reclamă pentru marfă streină. S'a anunțat chiar o interpelare asupra acestei chestiuni, dar ea a fost declarată ca inadmisibilă, fiindcă e vorba aci de o chestiune pur particulară.

Premiare. Părintele I. *Agărbiceanu* din Bucium Șasa, unul din cei mai de frunte noștri ai noștri, a fost premiat pentru activitatea sa literară cu suma de 300 cor. din partea despărțământului *Abrud-Câmpeni* al Asociațiunii. Premiul a fost pus la dispoziția despărțământului de către banca »*Auraria*», în scopul de a se da celui mai bun și mai activ scriitor de pe teritoriul despărțământului.

La aniversarea a 70-a a nașterii a Regelui Carol părintele *Zaharowski*, preot român greco-oriental din localitatea *Mahala* (Bucovina) a adresat Localității Sale o telegramă în numele a 500 de Români din Bucovina, cari au vizitat în toamna trecută expoziția istorică organizată la Iași. În telegrama sa părintele *Zaharowski* amintește că dinastia *Habsburgilor* din Austria a protejat în totdeauna naționalitatea română și că sub domnia *Marijei Theresia* s'a fundat în secolul XVIII școala românească din Blaj. Maj. Sa Regele a răspuns la această telegramă de felicitare.

Ofrande de caritate. Pentru familia nenorocită a pantofarului *George Major* din Brașov au intrat la administrația »*Gazetei*» următoarele daruri: *George Tăbăcariu* 1 cor., *A. Cosciac* 1 cor., *Marieta Pop* 80 b., *N. N.* 50 b., și *I. Filip* 50 b. La olaltă 3 cor. 60 b. În numele familiei multumim marinoșilor donatori.

Din Cernăuți se vestește, că M. Sa Monarhul a acordat archiepiscopului *Constantin Tarangul* și urmașilor săi legitimi *predicatul nobilitar »nobil de Valea-Uței»*. Valea Uței este numele legendar al localității *Volovăț* din districtul *Rădăuțului*, în care octogenarul stavrofor a servit peste 50 de ani ca preot. Familia *Tarangul* este nna din cele mai distinse familii românești ale Bucovinei și numără deja 14 urmași, cari au dreptul la acest titlu nobilitar.

Cununie. *Elena Fl. Preșmereanu* și *Iosif Onciu* căsătorii.

— *Emilia Bena* și *Zaharie Tătar* ne anunță celebrarea cununiei lor religioase, care va avea loc a doua zi de *Rosalii* în biserica gr. or. din *Planul-inferior*.

Desp. Agnita al Asociațiunii va ținea a treia zi de *Rosalii* o întrunire culturală în comuna *Săsăuși*, la care seși invită toți membrii și binevoitorii *Despărțământului*

Medic al cercului Lăpușul-unguresc a fost ales d-l *Dr. Valer Muste*, fost medic în spitalul regnicolar din Cluj.

Procedeu ingenios pentru stingerea incendțiilor. Ceea ce până în prezent a sfidat eforturile și capacitățile tehnicienilor, inginerilor și savanților de profesiune, a fost dat unei simple femei spaniole să facă. Dona *Isidor Gomez* a delegat o problemă de o importanță capitală: stingerea incendiilor. Dovezile număroase, ce a dat în această privință prin experiențe reușite, care mai de care mai minunate, arată că procedeu pe care-l întrebuintează este excelent. Ultimele experiențe pe deplin satisfăcătoare au avut loc la Madrid în prezența unei comisii, din care natural nu a lipsit comandantul pompierilor. Dona *Isidor Gomez* se slujește tot de apă, de altfel ca toată lumea. Deosebirea este însă, că în acest lichid amestecă un fel de praf, a cărui compozițiune o ține ascunsă, și din care nu trebuie decât o foarte mică cantitate pentru a stinge ca prin minune, într'o clipă, focul cel mai înverșunat. Încercarea repetată de 20 de ori asupra unor băraci de scânduri, unse cu rășină, în care se grămădisise lucrurile cele mai inflamabile, a avut totdeauna același succes instantaneu, după cum spune *L'Année Scientifique* din 1909.

Navigația aeriană. Directorul societății aeronautice din München, *Zeppelin*, a ținut în fața unei asistențe enorme o conferință asupra planului societății de a organiza linia de comunicație aeriană între *Friedrichshaven*, *Karlsruhe*, *Mainz*, *Colonia* și *Dusseldorf* și o linie direcția *Fredrichshaven*, *Munich*. Grație activității a 6 persoane vor putea călători 20 pasageri. Hale de scoborâre se vor înființa numai la *Friedrichshaven*, *Frankfurt* și *München*. În celelalte părți se vor face simple stații, de oarece fiecare haltă costă 55.000 mărci și necesită un teren de 1 km. pătrat.

Diverse.

Execuțiile în China. »*Ostasiatische Lloyd*» publică într'un recent număr câte-va date cu privire la ușurința și sângele rece, cu care sunt executate chiar și cei mai nevinovați oameni din China. Ziarul german din Asia publică următoarea istorisire relativ la acest barbar obicei:

Un tânăr bogat, din familie destul de cunoscut în China, este bănuț că face parte dintr'o conjurație contra împăratului. Dovezi în contra lui însă nu sunt. Oamenii stăpânirii vin la tatăl său și-l amenință că, de nu le va da pe fiul bănuț, toate averile lui vor fi confiscate. Bătrânul zgărcit le dă pe fiul său, despre care și el era convins că nu e vinovat. Imediat tânărul este legat cot la cot de gâlății stăpânirii, aruncat într'o cușcă și dus la închisoare. Judecata este scurtă. În lipsă de dovezi tânărul este condamnat la moarte. Lumea știe că e vinovat, dar nimeni nu îndrăznește să protesteze.

În ziua executării pedepsei, prefectul orașului, însoțit de călău și asistenții acestuia, precum și de câțiva janlarmi sosește la locul de osândă. Toți sunt îmbrăcați în haine pătate de sânge. Călăul are deasemenea paloșul plin de sânge. Convoniul înafințează, nepăsător sub privirile mulțimei îngrozite la vederea sângelui

Tânărul chinez fu scos din închisoare și adus, cu mâinile și gura legata, la locul de osândă. Un ușor murmur al mulțimei și capul nevinovatului căzu sub lovitura călăului...

De aici convoiul, cu călăul și prefectul în frunte, s'au îndreptat spre templu spre a se deslega de păcat în fața zeilor, lăsând pe cele două femei ale tânărului să facă ce vor vrea cu cadavrul soțului lor.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 24 Mai. »*Budapesti Tudositó*» desminte știrea adusă de unele foi, că *Maj.* Sa va merge săptămâna aceasta la Budapesta.

Budapesta, 24 Mai. O mare parte din alegătorii capitalei pregătesc pe prima Duminecă de după *Rusalii* o mare adunare a tuturor partidelor independentiste, în care să manifesteze pentru banca independentă.

Budapesta, 24 Maiu. După câte se afirmă în cercurile politice *Maj.* Sa nu a luat încă nici o deciziune în chestiunea crizei. Nu se poate aștepta nimeni la o rezolvire a crizei pentru timpul verei. Probabil că abia la toamnă se va putea ajunge la o soluție. În luna Iunie *Maj.* Sa va sta la *Ischi*, și abia după întoarcerea sa de acolo va da soluția.

Budapesta, 24 Mai. Se anunță din Oradea-mare, că soția țăranelui *Dan Crăciun*, condamnată pentru jefuire, a încercat astăzi să fugă din închisoare sărind dela al doilea etaj al clădirei. Fiind observată de gardă, ea a fost readusă la închisoare.

Budapesta, 24 Maiu. Principele *Henric de Prusia*, fratele împăratului *Wilhelm*, va vizita, în timpul călătoriei sale cu automobilul, orașul Budapesta, unde va rămânea timp de 2 zile. Vizita va avea loc la 9 Iunie. În onoarea principelui va avea loc un prânz de gală la archiducele *Ioseph.*

Berlin, 24 Maiu. »*Vossische Zeitung*» află din sorginte bine informată că partidul *kussuthist* a propus următorul compromis împăratului și moștenitorului tronului: Banca independentă și chestiunile militare se vor ținea în suspensie până la 1914; *Coroana*, însă, să garanteze că chestiunea băncii independente se va rezolva până la 1914. Pe lângă acestea partidul *kossuthist* se obligă să voteze mărirea contingentului militar. Condițiunile sus numite partidul *kossuthist* numai în cazul acela le va putea rezolva, dacă va primi guvernarea. Partidul mai pretinde apoi ca *Kossuth* să fie prim ministru. Contra punctului acesta mai sunt însă câteva greutăți. Faptul e, că moștenitorul tronului a primit această propunere cu satisfacție. (!?)

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor respons.: **Victor Branisce.**

Dr. Toma Madincea, medic militar emeritat, specialist pentru boalele interne (din lăuntru) și venerice, cu locuința în *Kolozsvár* (Cluj) *Berda-Mozes* uteza Nr. 2, colțul dela străzile *Kossuth* *Lajos* și *Berde Mozes* lângă colegiul unitar, ordinea de la orele 11-12 a. m. și 2-4 p. m.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena
Consultațiuni
cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.
Telefon nr. 17065.

Aducem la cunoștința On. public,
că prețul apelor minerale și igienice din depositul nostru din strada Aței Nr. 6 pe lângă schimbul imediat al sticlelor este următorul:

Glona	1 litru	12 fil	1/2 litru	nil.
Borpatak	"	12 "	"	"
Meiud	"	16 "	"	14 "
Borhegy	"	16 "	"	14 "
Boross	"	16 "	"	14 "
Előpatak	"	16 "	"	14 "

Fehérkő	"	16 "	"	14 "
Felsőrákos Mária	"	16 "	"	14 "
Kászou Salutaris	1 litru	16 fil	1/2 litru	14 fil.
Horgász	"	16 "	"	14 "
Repát	"	15 "	"	14 "

Borszék	"	28 "	"	22 "
Sztojka	"	28 "	"	22 "
Boholt	"	26 "	"	22 "
Hargitta	"	26 "	"	22 "
Székely-Selters	"	26 "	"	22 "

La cumpărare de 25 sticle oferim **Borvizuri** acasă. — **Apelăm la sprijinul On. public**
Societatea pe acțiia a exploatării și exportului apelor minerale. (479,5 150

Dela librăria „GAZETEI“ Braşov se pot procura următoarele cărţi

(La cărţile aici înscrise este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandaţie.)

Răznovanul: „Popasuri vânătoareşti“	1.50
Bărsan: „Visuri de noroc“	2.—
Negoescu: „Fabule şi fabulişti“	1.25
Slavici: „Vatra părăsită“	2.—
„Din bătrâni“	2.50
Sandu Aldea: „Donă neamuri“	1.50
Razelli: „Epigrame“	1.50
Mera: „Din lumea basmelor“	3.50
Cioflec: „Doamne ajutăne“	1.50
Livescu: „Florea Marin“	1.50
Lecca: „Poezii“	1.50
Popp Vasilie: „Domniţa viorică“	2.—
„Ris şi plâns“	1.50
Sădoveanu: „Soimii“	1.50
„Dureri înăbuşite“	2.—
„Crisma lui Moş Precup“	2.—
Alexandrescu: „Versuri“	1.25
Brătescu: „Nuvele“	1.50
Bolintineanu: „Poesii“	1.50
Negruii: „Proză“	1.50
Constanţa Hodoş: „Frumos“	1.50
Ispirescu: „Basme“	1.50
Gorun: „Taina a şasea“	1.50
Leca: „Tainele cerului“	1.50
Pann: „Povestea Vorbei“	1.50
Negoescu: „Fabule“	1.21
Livescu: „Nu se cuvine“	1.50
Jules Brun: „Moşnegul de la munte“ (roman)	1.50
Bărsan: „Popasuri vânătoareşti“	1.50
Becescu: „Stefan cel mare“	Cor. —50
Coatu: „Din viaţa ţărănească“	1.50
Sădoveanu: „Mormântul unui copil“	2.—
„La noi în Viişoară“	2.—
Urechia: „In Buceci“	1.50
Dauş: „Doamna Oltea“ teatru	1.—
Alexandri: „Poesii“	1.50
Iorga: „Negoţul şi meşteşugul“	2.50
Popovici Aurel: „Vorbe înțelepte“	1.50
Petrescu N. Petra: „Ilie Marin“	1.50
Smara: „Corbul cu pene de aur“	2.50
Boureanu: „Povestiri din copil.“	1.50
Alexandri: „Poesii“ (30 bani porto)	1.50
„Teatru“ I, II, III a.	1.50
„Proză“	1.50
„Teatru vol. I. II. III. și IV. a.“	1.50
„Proză“ opere compl.	1.50
Bratescu Voineschi: „Nuvele și schițe“	1.50
Alexandrescu: „Versuri și proză“	1.25
Bolintineanu D.: „Opere compl.“	1.50
Creangă: „Opere complete“	1.50
Beldiceanu: „Chipuri de la mahala“	1.50
Eminescu: „Literatura populară“	1.50
„Geniu pustiu“	2.—
„Serieri politice și literare“	2.—
Filimon: „Ciocoi vechi și noi“	1.50
Negruii: „Opere complete“	1.50
Odobescu: „Opere complete“	1.50
Cunțan Maria: „Poezii“	1.25
Chendi Ilarie: „Preludii“	2.50
„Fragmente“	2.50
Grigorovitză: „Chipuri și graiuri din Bucovina“	2.50
odoș II Constanța „Frumos“	1.50
Iorga: „Istoria Românilor în chipuri și icoane“	2.50
„Gânduri și sfaturi“	1.50
„Neamul românesc în Bucovina“	1.50
„Cuvinte adevărate“	2.50
„Sate și mănăstiri“	2.50
S. Nădejde: „Robia Banului“	2.—
„Patimi“	2.—
Speranță: Teatru sătesc „Mireasa“	—50
„Curcanii“	—50
„Lângă Pământ“	—50
Tănăsescu: „Teatru de școală“	1.—
Slavici: „Manea“	2.50
A. O. Maior: „Biblioteca copiilor“ vol. I. și II. a.	1.60
Elena Farago: „Versuri“	1.50
Bolcaș: „Năvăliri barbare“	1.—
Ciocărlan: „Traiul nostru“	1.50
Iosif St. O.: „Credințe“	1.50
Manolache Holda: „„	1.50
Jules Brun: „Moşnegul dela munte“	1.50
Coşbuc: „Fire de tort“	2.50
„Povestea unei coroane de oţel“	1.50
„Săcontala“ Traducere liberă după Calidasa	5.—
„Cântec de vitejie“	1.—
Cujbă: „Povestiri din copilărie“	2.—
Caragiale: „Note și schițe“	2.—
Al. Florin: „Povești populare“	2.—
Iosif: „A fost odată“	1.—
Moruzi: „Ruși și Români“	Cor. 1.50
H. Petrescu: Maxim Gorki nuvele“	Cor. 1.—

Ciura: „Icoane“	1.20
Stelian Rusu: „Foiletoane“	1.—
Bărsan Z.: „Ramuri“	2.—
Bontescu: „Ego“	1.50
Carmen Silva: „Valuri alinate“	1.50
„Povestiri din răsbou“	2.—
„Amintirile Caprarului Ghiorghita“	2.—
Delatimana: „100 basme“	2.50
Gârlean Emilgar:	1.50
Flamarion: „Tainele cerului“	1.50
Genlis: „Povestiri morale pentru tinerime“	1.50
Sandu Aldea: In urma plugului	1.50
Scrob Carol: „Roua și Bruma“	1.50
Scurtu Aurel: „Călanza stațiunilor balneare“	2.50
Teodor: „Din viața marinarilor“	1.50
Paul Augustin: „Intre Someș și Prut“	1.50
„Rutenisarea Bucovinei“	3.50
Rosetti: „Intre Capsa și Pălat“	2.—

1979—1909 szám.

Pályázati hirdmény.

A brassói kerületi munkásbiztosító Pénztár ezennel egy megüresedett betegelőri állás betöltése végett pályázatot hirdet.

Évi javadalmazás egy ezer (1000) korona.

A megválasztott állása mindaddig, amíg az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztár nem véglegesíti, ideiglenes.

A pályázati kérvények saját kezűleg magyar nyelven irandók s legkésőbb i. évi június hó 8-án déli 12 óráig nyújtandók be a pénztár hivatalához (Kapu-utca 65 sz. a.)

A kérvényhez csatolandó:

- 1) Születési bizonyítvány.
- 2) Magyar állampolgárságát bizonyító igazolvány.
- 3) Orvosi bizonyítvány.
- 4) Erkölsi bizonyítvány fedhetlen előéletére nézve.
- 5) Igazolása annak, hogy a magyar nyelvet szóban és írásban, a német és román nyelvet legalább szóban tökéletesen bírja.

Brassó, 1909 május hó 19-én.

Brassói kerületi Munkásbiztosító Pénztár.

VIN de Covăsânt,
calitate escelentă

se află de vânzare dela 50 litre în sus, la Doamna Văd. **A Dr. PETRAN, Arad, Strada Lazar Vilmos Nr. 4.**

Preţurile sunt următoarele:

Vin alb de 1 an Hl. cu 40 cor.
 „ „ de 2 ani Hl. 45 cor.
 „ „ de 3 ani Hl. 50 cor.
 „ „ de 10 ani Hl. 60 cor.
 Risling de 5 ani cu 70 coroane.

(608,1—2)

SĂNĂTATEA
este cea mai scumpă binefacere pentru Dame, se poate conserva și cultiva folosind

CORSET GRADEFRONT
care este comod și modern.

se capătă după măsură sau gata numai în

MAGAZINUL
Mme B. GOLDSTEIN,
Confecționare de corsete specialitate
BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21

ANUNCIURI
(insertiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrișorilor administrațiunii. In cazul publicării unui anunțiu mai mult se odată se face scădământ care creșce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi. istr. „Gazetei Trans.“

La prea înalta poruncă a **Maiest. Sale Apost. c. și reg.**

A XXXIX. LOTERIE de Stat c. și r.

pentru scopuri de binefaceri în Austria.

Loteria acésta unică în Austria legal concesionată conține 18.399 câștiguri în bani gata în suma totală de 513.600 Cor.

Câștigul principal 200.000 coróne bani gata.

Tragerea urmază irevocabil in 17 Iunie 1909. Un los costă 4 coróne.

Losuri se capătă la secțiile loterilor de stat în Viena III Vordere Zollamtsstrasse 7. Colectanți de loterie, Trafici, la oficiile de dare, poste, telegraf și căi ferate, zarafii etc. Planuri pentru cumpărători gratis.

Losurile se trimit franco.

Direcția c. r. a loteriei.
Secția loteriei de stat.

(598,4—10).

Băile minerale vindecătoare din Előpatak

au efect deosebit contra boalelor de stomac, rinici, ud, mîtră ficat și splină, soldină, reumatism, constipație, precum și contra boalelor, cari se desvoaltă din nervositate. Cura cu renumita apă de beut Előpatak, urmată după ordinațiunea medicală, împreună cu băi răci și calde, masaj, gimnastica svedică, traiu dietetic dă rezultate foarte favorabile. Sesonul băilor dela 15 Maiu până la 15 Septembrie. Stațiune de cale ferată Feldioara (Földvár) și Seps Szt. György cu comunicație ieftină de trăsuri. Locuințe și întreținere ieftine și elegante. Pentru sesonul prim din 15 Maiu până în 15 Iunie și al doilea dela 20 August până în 15 Septembrie se plătește numai jumătate din taxa pentru cură și muzică. Locuința cu 50%, întreținerea mult mai ieftină. Apa minerală Előpatak ocupă primul rang între apele minerale alcaline ce conține alcaloid de fier se folosește și ca doctorie de casă și e foarte plăcută amestecată cu vin sau cu beutură răcoritoare. In streinătate precum și in țeară se consumă anual mai mult ca un milion de sticle. Locul de trimiteră Előpatak și in cele mai multe orase și case de comerț en gros.

La dorință se trimit și prospecte franco.

Direcțiunea.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăduț cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté eseguta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURȚI <i>Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, in lotă mărimca.</i>
STATUTE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
FOI PERIODICE.	PREȚURȚI-CURENTE și DIVERSE
BILETE DE VISITĂ DIVERSE FORMATE.	BILETE DE INMORMENTARI.
PROGRAME ELEGANTE.	
BILETE DE LOGODNĂ și DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI IN COLORI.	
ANUNȚURȚI.	

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Braşov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.